

**HADELAND OG RINGERIKE
AVFALLSSELSKAP AS**

**ÅRSBERETNING OG ÅRSREGNSKAP
2015**

Innhold:	Side:
Årsberetning	2
Resultatregnskap	8
Balanse	9
Noter til årsregnskapet	11
Kontantstrømanalyse	18
Revisjonsberetning	19
Oppsummering	21
Vedlegg til årsberetningen	

ÅRSBERETNING FOR 2015

1 Virksomheten

Selskapet har som hovedoppgave å gjennomføre og drifte et renovasjonssystem som oppfyller alle krav til innsamling og behandling av husholdningsavfall i kommunene Gran, Hole, Jevnaker, Lunner og Ringerike.

Dette omfatter drift av Trollmyra Avfallsanlegg på Bergermoen i Jevnaker kommune, samt seks gjenvinningsstasjoner i eierkommunene. Disse ligger i Mohagen (Gran), Svingerud (Hole), Trollmyra (Jevnaker), Roa (Lunner), Sokna og Nes i Ådal (Ringerike). I tillegg har selskapet mottak av næringsavfall og farlig avfall. Fra 2014 produserer selskapet drivstoff i form av biogass (biometan) fra matavfall.

Selskapet har også ansvar for innsamling, behandling og etterbruk av kloakkslam fra kommunene Gran, Hole, Jevnaker og Lunner.

Oppgavene skal utføres i henhold til sentrale lover og bestemmelser, gitte tillatelser fra Fylkesmannen og lokale forskrifter. Hovedkontor ligger på Bergermoen i Jevnaker kommune.

2 Generelt.

Etter styrets oppfatning gir det fremlagte årsregnskapet med resultatregnskap og balanse med tilhørende noter, en fyllestgjørende informasjon om driften i 2015 og om status ved årsskiftet.

Det er grunnlag for fortsatt drift, og årsregnskapet for 2015 er satt opp etter denne forutsetning.

Det er heller ikke etter regnskapsårets utgang, inntrådt forhold som etter styrets syn har betydning ved bedømmelsen av regnskapet. HRA defineres som et middels stort foretak.

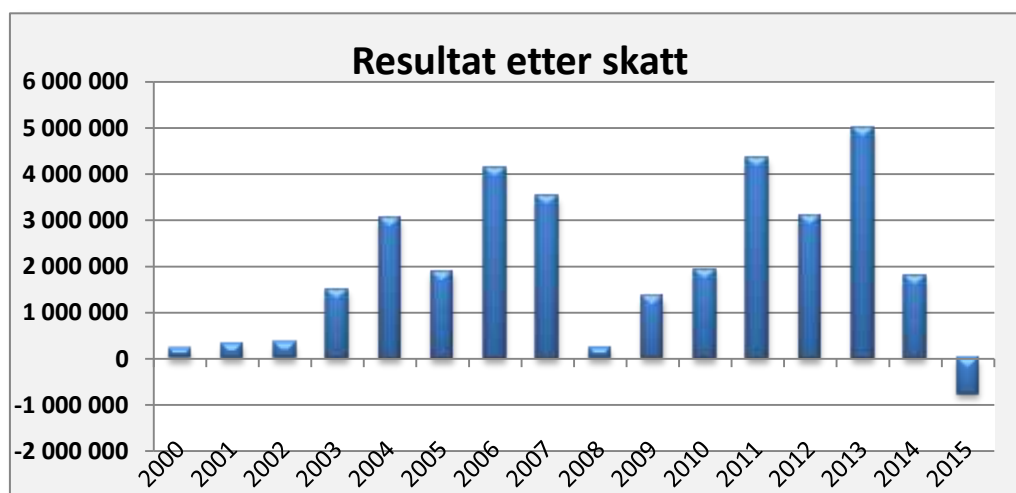
Det er krav om at selvkostberegninger brukes ved fastsettelse av renovasjonsgebyret. Vi har derfor lagt ”Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester”, rundskriv H-2140 fra Kommunal- og regionaldepartementet til grunn for årets årsoppgjør. Dette gir et noe annet resultat enn ved bruk av norsk standard regnskap. Dette fremkommer i notene til regnskapet.

3 Økonomi

Resultatregnskapet

Omsetningen økte fra 101,6 mill. kroner i 2014 til 110,3 mill. kroner i 2015. Årsresultatet før skatt ble på -0,7 mill. kroner, og etter skatt ble ordinært resultat -0,8 mill. kroner.

Årets underskudd belastes annen egenkapital. Resultatet i 2015 er i stor grad påvirket av en større brann i flislageret i januar 2016. Dette medfører at det er foretatt ekstra avsetninger i 2015 regnskapet grunnet forringet kvalitet på brannrestene. I tillegg har etterspørselen etter flis over tid vist en kraftig nedgang. Dette som følge av stor økning i innlevert avfallstrevirke, samtidig som fyringsanleggene har hatt lavere produksjonsbehov grunnet mildere vintre. Dette fremkommer også i den nye anbudsprisen fra og med 2016 som er mer en fordoblet.

Kontantstrømanalyse

Likviditetesendring fra operasjonell virksomhet var på 13,0 mill. kroner, og driftsresultatet var på 1,1 mill. kroner.

Likviditet

Selskapets kortsiktige gjeld var 24,1 mill. kroner pr. 31.12.2015. Dette utgjør 29 % av samlet gjeld, mot 21 % pr. 31.12.2014. Kortsiktig gjeld har økt med 47 %, mens sum gjeld er økt med 6,5 %. Likviditetsbeholdningen var 33,7 mill kroner pr. 31.12.2015. Dette er en økning på 8 mill. fra 2014.

Soliditet

Totalkapitalen var ved utgangen av året 123,3 mill. kroner sammenlignet med 119,0 mill. kroner i 2014. Egenkapitalen utgjør 33 % av totalkapitalen. En nedgang på 1,9 %-poeng siste år.

Finansiell risiko

Låneopptak

HRA har en langsiktig gjeld til kredittinstitusjon og abonnenter på 56,5 mill. kroner.

Ca. 27 % av lånet er bundet til fastrente med fem års løpetid.

Fire av våre fem eiere har bindingstid på aksjonæravtalen til 2023. Dette gir god sikkerhet for gunstige låneopptak. Jevnaker kommune har bindingstid til 2017.

Tap på fordringer

Selskapet har forholdsvis store løpende kundefordringer, men basert på erfaring gjennom flere år ansees ikke fordringene å utgjøre noen stor risiko.

Likviditetsrisiko

Likvide midler er plassert i bank med flytende rente. Følger 3 mndr. NIBOR.

Beløp pr. 31.12.2015 var 33,7 mill kroner. Bankinnskudd varierer i takt med tidspunktene for fakturering.

Variasjoner i markedet

Monopoldelen, husholdningsavfallet, er stabilt.

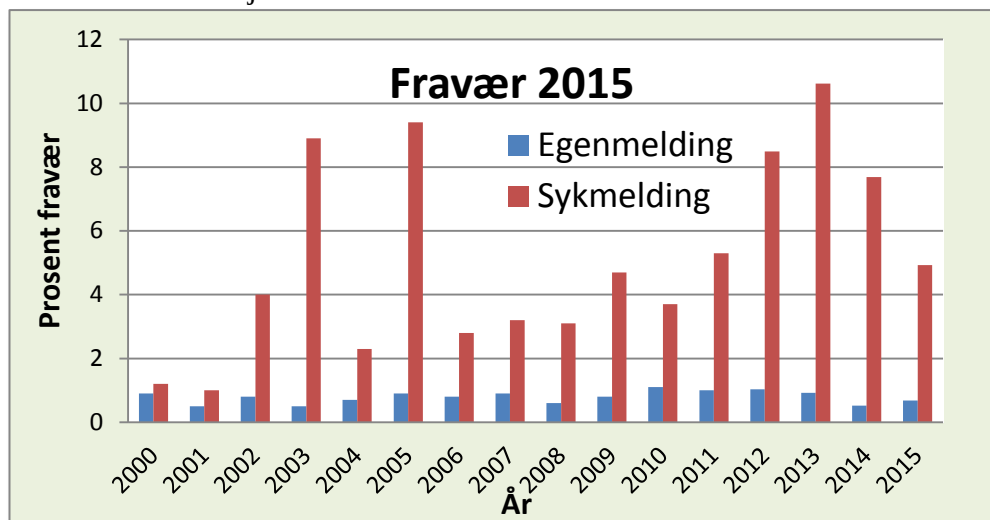
Når det gjelder avsetning av papir, papp, metall, trevirke og restavfall, har vi flerårige avtaler.

Mottak av våtorganisk avfall (matavfall) sikres gjennom avtaler, men de er ikke så langvarige.

Selskapet er opptatt av å trygge denne forsyningslinjen for å forsvare avholdte investeringer i et moderne produksjonsanlegg for biogass til drivstoff.

4 Miljørapportering

4.1 Arbeidsmiljø

Fravær med egenmelding er fortsatt lavt, og vi håper vi kan fortsette denne trenden.

Egenmeldinger utgjør 1,7 dager pr. person. Dette inkluderer ikke egenmelding ved syke barn. Fravær pga. syke barn utgjør 16 dager. Fravær med sykmelding er på 4,93 %. Vi kan ikke se at det er noen spesielle sammenhenger mellom fravær og jobbsituasjon.

Bedriften har ikke eget arbeidsmiljøutvalg, men har to verneombud for henholdsvis kontor og driftsmiljø.

Bedriften har en stabil bemanning, og det er styrets oppfatning at arbeidsmiljøet er godt.

I samarbeid med Stamina Helse settes det årlig opp en virksomhetsplan for helse, miljø og sikkerhet. I 2015 har vi gjennomført:

- Helseundersøkelse av alle ansatte.
- Støymålinger
- Sørget for nødvendige vaksinasjoner.

Likestilling

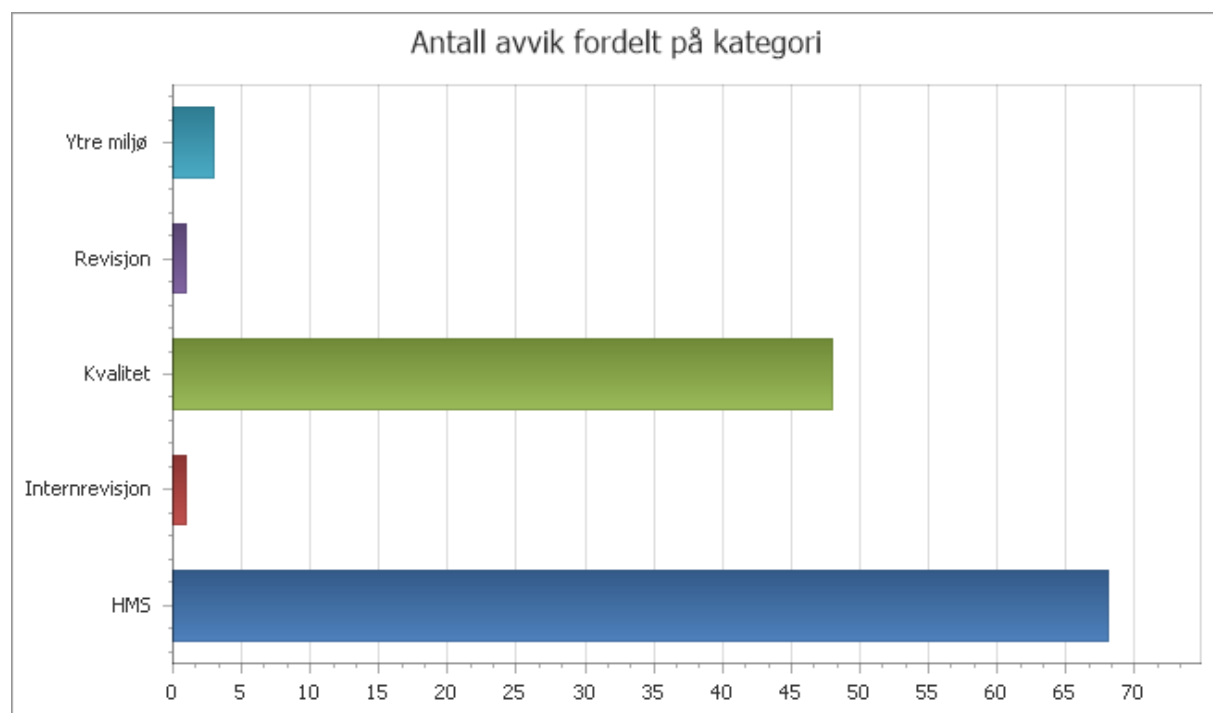
HRA har sju kvinner blant tjueen ansatte. Dette gir en kvinnerepresentasjon på 33 %. Styret består av en kvinne og fem menn.

Diskriminering

Selskapet arbeider for å fremme diskrimineringslovens formål innenfor vår virksomhet. Aktivitetene omfatter blant annet rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter og tiltak for å unngå trakassering.

4.2 Registrering av avvik fra ISO-systemet

Avvik 2015

Alle avvik er lukket. Avvik ligger i ISO-databasen med forklaringer og tiltak.

- 4.3 Miljøaspekt (produkter/tjenester som kan påvirke det ytre miljø)
Vi har registrert 3 miljøaspekt med beskrivelse av miljøpåvirkning, status og betydning. Dette ligger lagret i ISO-databasen.
- 4.4 Skader og ulykker
Det er i 2015 registrert 1 fraværsskade. En medarbeider skled på snø/is og pådro seg brist i en tå. Det er gjort tiltak og avviket er lukket.
- 4.5 Råvarebruk og energi
Gass fra nedlagt deponi og biogassanlegget er vår hovedenergikilde, og sørger for oppvarming av kontor/lagerbygg og biogassprosessen.
Som reserveoppvarming brukes olje.
- 4.6.1 Utslipp av drivhusgasser
Biogass fra nedlagt deponi som lekker ut mellom gassbrønnene på deponiet inneholder ca. 48 % metan (CH₄), ca. 50 % karbondioksid (CO₂), små mengder nitrogen og sporstoffer. Mengde som lekker ut er usikker og vanskelig å måle, men vi registrerer lekkasjeområder og utfører tiltak. I 2014 er det gjennomført undersøkelser for å kvantifisere mer nøyaktig hvor store utslippene er.

Biogass som prosesseres hos HRA, inneholder ca. 68 % metan og ca. 32 % karbondioksid. Ved ordinær drift er det bare utlekket metan fra deponiet som bidrar til drivhuseffekt.

Karbondioksid som slippes ut fra deponi og biogassanlegget er i naturlig kretslop. Metan fra gassbrønner og utråningstankene blir fortrinnsvis oppgradert til drivstoff for kjøretøyer og dernest brent i fyrkjele som gir varme til biogassproduksjonen og til oppvarming av bygningsmassen. Avgassene fra forbrenningen er klimanøytral og bidrar ikke til drivhuseffekten.

Gass fra brønner i deponiet og biogassanlegget i 2015:

Anlegg	Mengde biogass pr år i Nm ³	CO ₂ i tonn	Metan i Nm ³	
			til varme	til drivstoff
Deponibrønner	490890	505	235627	
Biogassanlegg	1559048	988		543960

- 4.7 Utslipp av luktenheter
Siste store luktundersøkelse ble gjennomført i 2010. Lukt fra deponiet var da redusert med 25 %, sannsynligvis pga. overdekning av deponiet, i forhold til målinger i 2007. Vi gjennomførte også en registrering hos fire husstander i tre måneder i 2010. Disse registreringene viste lite lukt.

Lukt fra restavfall forekommer og tiltak i form av hurtigere bortkjøring er iverksatt gjennom ny avtale om avhending.

Lukt fra biogassanlegget kan forekomme ved større driftsforstyrrelser.

Ved vanlig drift vil all ventilasjonsluft fra biogassanlegget renses gjennom biofiltre, og ikke spre lukt til naboområdene i vesentlig grad.

Kompostering av hageavfall og lagring av hogget trevirke kan også kunne skape lukt, men denne lukta vil av de fleste ikke bli karakterisert som sjenerende.

Vi arbeider ufortrødent videre med å redusere luktplager, og vi har etablert et system for innrapportering av luktplager. Alle kan via vår hjemmeside melde inn eventuelle luktplager.

4.8 Støy og støv

Det er ikke registrert noen støy eller støvplager fra anlegget.

4.9 Utslipp til vann

Vårt deponi ligger i en dødisgrop på en morenerygg, og har dermed ikke rennende overflatevann inn eller ut av området. Alt vann som renner gjennom gammel fylling uten bunntetting, går ned i grunnvannet. Vi har flere prøvebrønner hvor det tas prøver to ganger pr. år. Brønner nærmest deponiet viser som ventet noe forurensning.

Uttak av prøver nedstrøms deponiet tas i dag ved grunnvannets utløp i Randselva og viser kun små spor av forurensning som ligger klart innefor de normer som gjelder. Aktiviteten i deponiet er nedadgående. Dette medfører at også forurensning til atmosfære og grunnvann er avtagende.

Fra og med 1998 er alt avfall deponert på bunntettet område med oppsamling og rensing av sigevann.

Sigevann blir kontrollert med hensyn på mengder og kjemisk innhold av forurensning.

Rapport vedrørende grunnvann og rensing av sigevann sendes Fylkesmannen årlig.

4.10 Farlig avfall/generell avfall fra egen bedrift

Egen bedrift har ingen produksjon som genererer farlig avfall, og annet avfall som oppstår blir sortert.

4.11 Transport og utslipp

Transport er en viktig og nødvendig del av avfallshåndteringen, og dette gir vanligvis utslipp av skadelige gasser som CO₂ og NO_x. Renovasjonsbilene som benyttes til innhenting av husholdningsavfallet går på klimanøytral biogass som er produsert av HRA og bidrar ikke til drivhuseffekten.

4.12 Miljøstyring

Strategi og mål er beskrevet i selskapets strategiplan fra 2011 og som revideres våren 2016.

Informasjon, rutiner og prosedyrer er beskrevet i selskapets kvalitet og miljøsystem.

Det er etablert et web-basert ISO-system, basert på NS-ISO 9001 og NS-ISO 14001.

Teknologisk Institutt hadde oppfølgingsrevisjon av ISO-systemet i oktober 2015.

4.13 Forebyggende tiltak, beredskap og varsling

ISO-systemet inneholder oversikt over miljøaspekter med tiltak og utbedringer.

Beredskapsplan ligger også i ISO-systemet med varslingsrutiner og dokumentasjon på gjennomført opplæring/øvelser.

4.14 Sikring av etterdrift av deponi

”Stiftelsen etterbruksfond for Trollmyra deponi” ble stiftet 24. januar 2008.

Stiftelsen har som formål å sikre etterdrift, samt bidra til ekstraordinær drift av Trollmyra deponi. Stiftelsen ble tilført kr.1.090.548,- i 2015.

4.15 Stikkprøver

Alle lass med restavfall til deponi blir kontrollert.

5 Utsiktene for 2016

HRA skal oppfylle sentrale krav til avfallshåndtering, samtidig som vi skal drive forretningsmessig forsvarlig innenfor den konkurranseutsatte delen av vår virksomhet.

Resultatregnskapet for 2015 gir et underskudd, og budsjettet for 2016 er vedtatt med underskudd.

HRAs renovasjonsgebyrer ble endret fra 2015 til 2016, og ligger tilnærmet likt med sammenlignbare regioner. I henhold til siste tilgjengelige data fra SSB ligger HRAs renovasjonsgebyr rundt 10 % lavere enn landsgjennomsnittet.

Restavfall sendes til energigjenvinning. Ny avtale gjeldende fra og med 2016 for avhending vil ventelig bedre miljøet med hensyn til lukt og forurensning som følge av langt hyppigere bortkjøring som medfører mindre opphoping av restavfall hos HRA.

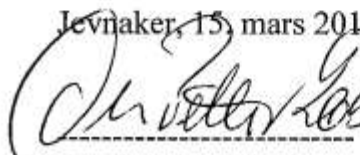
Produksjon av biodrivstoff i form av biogass har hatt sitt første hele driftsår i 2015. Erfaringene har vist at en lang produksjonslinje har hatt sine svakheter som har medført utilsiktede driftsavbrudd. Det er også innværende år utbedret en rekke ledd i produksjonslinjen som vi forventer skal medføre bedret oppetid for biogassproduksjonen i 2016. Det fokuseres fortsatt på å utvikle markedet for biogass i vårt nærområde gjennom profilering og påvirkning av beslutningstakere.

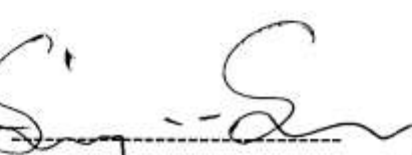
HRA vil fortsette det økte fokuset på å oppgradere gjenvinningsstasjonene og setter i verk tiltak for å hindre innbrudd med tyveri og skadeverk ved bedret belysning, fysiske sperringer/gjerder samt videoovervåking.

Medio januar 2016 ble HRA utsatt for en større ulmebrann i flislageret som har skadet kvaliteten på produktet slik at det er valgt å gjøre kraftige avsetninger i varelagerets verdi for regnskapsåret 2015. Dette vil påvirke regnskapet negativt også i 2016.

HRA vil i løpet av våren 2016 ferdigstille en ny strategiplan for perioden 2016- 2021. Målene for perioden 2016-2021 settes opp med mål for 2030 i sikte, og strategien skal gi styringsfart og retning mot 2030-målene. For 2030 styrer HRA mot EUs mål om 65% materialgjenvinning. Vi er som samfunn forpliktet til å nå dette. Det vil være en kostnad ved å ta vare på miljøet og vi vil måtte investere for å nå målene.

Levnaker, 15. mars 2016

Ole Petter Løbben
Styreleder

Signe von Streng
Nestleder

Leif Kristian Alm
Styremedlem

Mari Svenbalrud
Varamedlem

Tore Solheim
Styremedlem

Joar Aalmo
Styremedlem
Ansattes representant

Kjell Olav Kolrud
Daglig leder

HADELAND OG RINGERIKE AVFALLSSELSKAP AS

	Note	2015	2014
RESULTATREGNSKAP			
DRIFTSINNTEKTER			
Salgsinntekt	1, 2, 14	109 876 394	101 246 129
Annen driftsinntekt		401 508	399 963
SUM DRIFTSINNTEKTER		<u>110 277 902</u>	<u>101 646 092</u>
DRIFTSKOSTNADER			
Direkte driftskostnad	3	66 956 456	61 661 578
Lønnskostnad	5	16 056 695	11 687 123
Avskrivning på driftsmidler	7, 8	10 884 034	10 106 888
Annen driftskostnad	5	15 278 817	13 659 631
SUM DRIFTSKOSTNADER		<u>109 176 001</u>	<u>97 115 220</u>
DRIFTSRESULTAT		<u>1 101 900</u>	<u>4 530 872</u>
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Annen renteinntekt		365 850	560 881
Annen finansinntekt		329	57 954
Annen rentekostnad		2 101 088	2 566 623
Annen finanskostnad		35 938	78 125
RESULTAT AV FINANSPOSTER		<u>-1 770 847</u>	<u>-2 025 913</u>
ORDINÆRT RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		<u>-668 947</u>	<u>2 504 959</u>
Skattekostnad på ordinært resultat	11	90 748	725 858
ORDINÆRT RESULTAT		<u>-759 695</u>	<u>1 779 101</u>
ÅRSRESULTAT		<u>-759 695</u>	<u>1 779 101</u>
OVERFØRINGER			
Overført annen egenkapital		-759 695	1 779 101
SUM OVERFØRINGER	9	<u>-759 695</u>	<u>1 779 101</u>

HADELAND OG RINGERIKE AVFALLSSELSKAP AS

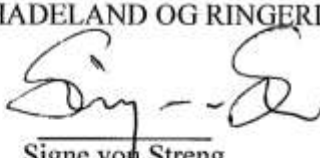
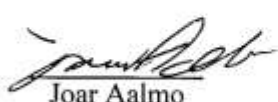
	Note	2015	2014
BALANSE 31.12			
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Utsatt skattefordel	11	1 286 123	1 376 871
SUM IMMATERIELLE EIENDELER		<u>1 286 123</u>	<u>1 376 871</u>
VARIGE DRIFTSMIDLER			
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	7, 8	21 071 558	22 443 558
Maskiner og anlegg	7, 8	54 321 000	59 456 477
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	7, 8	1 170 000	837 000
SUM VARIGE DRIFTSMIDLER		<u>76 562 558</u>	<u>82 737 035</u>
FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER			
Investeringer i aksjer og andeler	15	232 958	197 390
SUM FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER		<u>232 958</u>	<u>197 390</u>
SUM ANLEGGSMIDLER		<u>78 081 639</u>	<u>84 311 296</u>
OMLØPSMIDLER			
VARER			
Lager av varer og annen beholdning	1, 4	86 772	323 205
SUM VARER		<u>86 772</u>	<u>323 205</u>
FORDRINGER			
Kundefordringer	1, 8	7 346 380	6 124 986
Andre kortsiktige fordringer		4 115 485	2 735 466
SUM FORDRINGER		<u>11 461 864</u>	<u>8 860 452</u>
BANKINNSKUDD, KONTANTER O.L.			
Bankinnskudd, kontanter o.l.	12	33 699 713	25 516 414
SUM BANKINNSKUDD, KONTANTER O.L.		<u>33 699 713</u>	<u>25 516 414</u>
SUM OMLØPSMIDLER		<u>45 248 350</u>	<u>34 700 071</u>
SUM EIENDELER		<u>123 329 989</u>	<u>119 011 368</u>

HADELAND OG RINGERIKE AVFALLSSELSKAP AS

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	2015	2014
EGENKAPITAL			
INNSKUTT EGENKAPITAL			
Aksjekapital	9, 10	3 862 000	3 862 000
SUM INNSKUTT EGENKAPITAL		3 862 000	3 862 000
OPPTJENT EGENKAPITAL			
Annen egenkapital	1, 9	36 861 659	37 621 354
SUM OPPTJENT EGENKAPITAL		36 861 659	37 621 354
SUM EGENKAPITAL		40 723 659	41 483 354
GJELD			
AVSETNING FOR FORPLIKTELSE			
Pensjonsforpliktelser	1, 15	1 567 706	504 957
Andre avsetninger for forpliktelser	6	375 000	375 000
SUM AVSETNING FOR FORPLIKTELSE		1 942 706	879 957
ANNEN LANGSIKTIG GJELD			
Gjeld til kredittinstitusjoner	8	56 455 000	56 595 004
Øvrig langsiktig gjeld	14	91 537	3 649 319
SUM ANNEN LANGSIKTIG GJELD		56 546 537	60 244 323
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		11 228 371	10 098 858
Skyldig offentlige avgifter		1 006 752	882 438
Annen kortsiktig gjeld		11 881 964	5 422 437
SUM KORTSIKTIG GJELD		24 117 087	16 403 733
SUM GJELD		82 606 330	77 528 013
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		123 329 989	119 011 368

Jevnaker, 15.03.2016

Styret i HADELAND OG RINGERIKE AVFALLSSELSKAP AS

 Ole Petter Løbben styreleder	 Signe von Streng nestleder	 Leif Kristian Alm styremedlem	 Tore Solheim styremedlem
 Joar Aalmo styremedlem	 Kjell Olav Kolrud daglig leder	 Marit Svenbalrud varamedlem	

HADELAND OG RINGERIKE AVFALLSSELSKAP AS

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET 2015

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

Selvkostprinsippet

Etter Forurensningsloven § 34 og Avfallsforskriften § 9-10 plikter HRA, som interkommunalt aksjeselskap, å påse at renovasjonstjenester dekkes etter selvkostprinsippet for monopolvirksomheten.

Ifølge Forurensningsforskriften § 11-1 må HRA forholde seg til forskriftens rammer for gebyrberegning.

De regnskapsmessige konsekvenser etter selvkostprinsippet er innarbeidet i resultatregnskapet.

Viser for øvrig til note 14.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er uansett klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er likestilte kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig.

Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Langsiktig gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av renteendring.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Kortsiktig gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av renteendring.

Driftsinntekter

Salgsinntekter inntektsføres i takt med levering.

Annen driftsinntekt omfatter leieinntekter og strømsalg.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler avskrives lineært over forventet økonomisk levetid.

Varer

Varer er oppført i balansen til anskaffelseskost.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til påregnelig tap.

Miljøforpliktelser

Det er opprettet en egen stiftelse som har som formål å sikre etterdrift av Trollmyra deponi.

Stiftelsen tilføres årlige midler gjennom innkreving av gebyr.

HADELAND OG RINGERIKE AVFALLSSELSKAP AS

Skatter

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter periodens betalbare skatt som blir utlignet og forfaller til betaling i neste regnskapsår i tillegg til endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet etter gjeldende skattesats ved utgangen av regnskapsåret. Beregningen er foretatt på grunnlag av skattereduserende og skatteøkende midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier.

Selskapets virksomhet knyttet til innsamling, deponering og energigjenvinning av husholdningsavfall defineres som monopolvirksomhet og er unntatt fra beskatning.

Pensjoner

Selskapets pensjonsansvar i forhold til den ordinære tjenstepensjonsordningen er dekket gjennom Kommunal Pensjonskasse (KLP). Selskapets ansatte gis rett til definerte fremtidige pensjonsytelser. Pensjonsytelsene er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår og lønnsnivå ved oppnådd pensjonalders.

I tillegg til den ordinære tjenstepensjonsordningen kommer ytelser i form av avtalefestet pensjon (AFP) til aldersgruppen fra 62 til 64 år. AFP behandles som en ytelsesbasert pensjonsordning og er dekket gjennom Kommunal Pensjonskasse (KLP). Selskapets ansatte gis rett til definerte fremtidige pensjonsytelser. Pensjonsytelsene er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår og lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder. Se note 15.

Note 2 Salgsinntekter

Selskapets salgsinntekter er i sin helhet knyttet til kjerneområdet innsamling, sortering, lagring, bearbeiding og videresalg av avfall. Salgsinntektene kommer hovedsakelig fra kommunene Gran, Jevnaker, Ringerike, Hole, Lunner, Oslo, Valdres og Gjøvik.

Salgsinntekter fordeler seg på følgende poster:

	2015	2014
Næringsavfall	6 889 327	8 694 942
Deponiavgift stat, næringsavfall	0	134 152
Husholdningsavfall	69 400 561	68 653 043
Inntektsregulering Selvkost	3 593 720	-1 312 163
Gjenvinningsstasjoner	3 311 708	2 731 871
Deponiavgift stat, gjenvinningsstasjoner	0	151 292
Salg fraksjoner	10 993 329	9 682 085
Matavfall	5 422 439	3 549 665
Slam	8 251 688	7 927 320
Øvrige salgsinntekter	2 013 622	1 033 921
Sum salgsinntekter	109 876 394	101 246 129

HADELAND OG RINGERIKE AVFALLSSELSKAP AS

Note 3 Sammenslåtte poster

Posten direkte driftskostnad er slått sammen av:

	2015	2014
Drift av deponi og energigjennvinning	6 782 321	4 583 441
Drift av gjenvinningsstasjon	12 667 088	11 779 803
Renovasjon	35 659 952	34 898 364
Restavfall til energigjenvinning	10 989 584	9 990 381
Drift av biogassanlegg	857 511	409 588
Sum direkte driftskostnader	66 956 457	61 661 578

Note 4 Varer

Posten varer i balansen består av:

	2015	2014
Innkjøpte ferdigvarer	86 772	323 205

Note 5 Ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte m.v.

Lønnskostnader består av følgende poster:

	2015	2014
Lønninger	11 562 112	9 701 677
Folketrygdavgift	1 813 643	1 553 340
Pensjonskostnader	2 156 200	6 762
Andre ytelser	524 740	425 344
Sum lønnskostnader	16 056 695	11 687 123
Gjennomsnittlig antall årsverk	21	19

Godtgjørelser

	Daglig leder	Styret
Lønn	865 394	0
Annen godtgjørelse	151 097	255 000

Det foreligger ikke avtaler om godtgjørelser utover ordinær lønn til ledende personer.

Selskapet har etablert Obligatorisk Tjenestepensjon i samsvar med lovens krav.

Revisor

Kostnadsført revisjonshonorar for 2015 utgjør kr 230 725. I tillegg kommer andre tjenester fordelt på følgende ytelser:

Teknisk bistand årsregnskap og likningspapirer	21 350
Annen revisjonsrelatert bistand	48 713
Sum	70 063

HADELAND OG RINGERIKE AVFALLSSELSKAP AS

Note 6 Miljøfond

Det er i 2015 ikke avsatt noe beløp til miljøfond. Avkastning av fondet skal benyttes til å støtte miljøtiltak i HRA's virkeområde. Fondet utgjør kr 375 000.

Note 7 Varige driftsmidler

	Tomter, bygn.m.v.	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre, inventar m.v.	Sum
Anskaffelseskost 01.01	61 773 565	125 300 845	4 453 646	191 528 056
Årets tilgang	1 812 314	2 134 739	762 503	4 709 556
Årets avgang	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12	63 585 879	127 435 584	5 216 149	196 237 612
 Akkumulerte av- og nedskrivninger pr 01.01.	 39 330 007	 65 844 367	 3 616 646	 108 791 021
Tilbakeførte avskrivninger på avgang	0	0	0	0
Akkumulerte av og nedskrivninger pr 31.12.	42 514 321	73 114 583	4 046 149	119 675 055
 Balanseført verdi pr 31.12	 21 071 558	 54 321 000	 1 170 000	 76 562 558
 Årets avskrivninger	 3 184 314	 7 270 216	 429 503	 10 884 034
Årets nedskrivninger	0	0	0	0

Hvert enkelt driftsmiddel vurderes særskilt og avskrives etter en lineær avskrivningsplan basert på antatt levetid. Bygninger avskrives med 5-20%, maskiner og anlegg avskrives med 10-30% og driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner og lignende avskrives med 15-30%.

Det er ingen nedskrivninger for 2015.

Note 8 Fordringer, gjeld/pantstillelser og garantier

Fordringer som forfaller senere enn ett år etter regnskapsårets slutt er på kr 0.

	2015	2014
Den del av gjelden som forfaller mer enn fem år etter regnskapsårets slutt		
Gjeld til kredittinstitusjoner	5 625 000	1 400 000
Gjeld sikret ved pant		
Gjeld til kredittinstitusjoner	56 455 000	56 595 004
Balanseført verdi av eiendeler stilt som sikkerhet		
Kundefordringer	7 346 380	6 124 986
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	21 071 558	22 443 558
Maskiner og anlegg	54 321 000	59 456 477
Driftsløsøre, inventar og lignende	1 170 000	837 000
Sum	83 908 938	88 862 021

I tillegg er leierett i gnr. 94, bnr. 8 i Ringerike kommune pantsatt.

HADELAND OG RINGERIKE AVFALLSSELSKAP AS

Note 9	Egenkapital	Aksjekapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.2014		3 862 000	37 621 354	41 483 354
Årets resultat			-759 695	-759 695
Egenkapital pr. 31.12.2015		3 862 000	36 861 659	40 723 659

Note 10 Antall aksjer, aksjeeiere m.v.

Selskapets aksjekapital, kr 3 862 000, er fordelt på 3 862 aksjer, hver pålydende kr 1 000,-.

Selskapets aksjonærer er:	Antall aksjer:	Eierandel:
Hole kommune	309	8 %
Ringerike kommune	1 776	46 %
Jevnaker kommune	425	11 %
Lunner kommune	541	14 %
Gran kommune	811	21 %

Note 11 Skatter

Spesifikasjon av midlertidige forskjeller/utsatt skatt

	31.12.2015	31.12.2014	Endring
Anleggsmidler	1 895 069	879 767	-1 015 302
Omløpsmidler	-1 230 096	-1 030 542	199 554
Gjeld og avsetninger	-1 942 706	-879 957	1 062 749
Ligningsmessig underskudd til fremføring	-4 241 759	-4 443 793	-202 034
Midlertidige forskjeller som ikke kan utlignes	375 000	375 000	0
Beregningsgrunnlag utsatt skatt	-5 144 492	-5 099 525	-44 966
Utsatt skattefordel/utsatt skatt, 25 % og 27 %	-1 286 123	-1 376 872	90 748

Spesifikasjon av beregningsgrunnlag for betalbar skatt

Regnskapsmessig resultat før skatt	-668 947
Permanente forskjeller	623 979
Endring midlertidige forskjeller	247 001
Sum	202 033
Fremførbart ligningsmessig underskudd fra tidligere år	-4 443 793
Beregningsgrunnlag for betalbar skatt	-4 241 759

Spesifikasjon av skattekostnad

Betalbar skatt	0
Endring utsatt skatt	90 748
Skattekostnad	90 748

HADELAND OG RINGERIKE AVFALLSSELSKAP AS

Note 12 Bundne midler

I posten bankinnskudd og kontanter inngår bundne bankinnskudd med kr 496 134.

Note 13 Leieavtaler

Selskapet leier avfallsdeponeringsplass i Ringerike kommune frem til 17.01.2036. Leiebeløpet for 2015 utgjør kr 234 380.

Note 14 Regnskapsposter fordelt på virksomhetsområder

	Monopol	Næring	Sum
Driftsinntekter	80 216 490	30 061 412	110 277 902
Driftskostnader	-79 426 477	-29 749 525	-109 176 002
Driftsresultat	790 013	311 887	1 101 900
Netto finansposter	-1 380 681	-390 166	-1 770 847
Resultat før skattekostnad ifølge resultatregnskap	-590 669	-78 279	-668 947
Tilbakeført finansposter på monopolvirksomhet	1 380 681		
Beregnet normalavkastning på monopolvirksomhet	-790 012		
Beregnet resultat monopolvirksomhet etter selvkostprinsippet	0		
Fordringer abonnenter etter selvkost pr 01.01.2015	-3 649 319		
Årets beregnede underskudd selvkost, inntektsført	3 593 720		
Beregnete renter	-35 938		
Gjeld til abonnenter etter selvkost pr 31.12.2015	-91 537		

HRA må forholde seg til selvkostprinsippet for monopolvirksomheten, dette omfatter innsamling og behandling av husholdningsavfall. Etter selvkostprinsippet tas det utgangspunkt i resultat før finansposter, men etter fradrag for beregnet avkastning av bokførte verdier på driftsmidler. Eventuelt overskudd etter selvkostprinsippet tilbakeføres som en inntektsreduksjon og overføres selvkostfond. Tilbakebetaling skal foretas over en periode på 3-5 år. Eventuelt underskudd etter selvkostprinsippet registreres som en inntektsøkning som også registreres mot selvkostfond. Innkreving foretas gjennom økte gebyrer over en periode på 3-5 år. Det beregnes renter av selvkostfond. For 2015 er det krevd inn ca kr 3 558 000 for lite i gebyrer på monopolvirksomheten. For tidligere år er det krevd inn ca kr 3 650 000 for mye i gebyrer, slik at ved utgangen av 2015 utgjør gjeld til abonnenter på kr 91 537.

HADELAND OG RINGERIKE AVFALLSSELSKAP AS

Note 15 Pensjonsforpliktelser

Økonomiske forutsetninger:

Selskapets pensjonsforpliktelser er aktuarmessig beregnet pr. 31.12.15. Årets pensjonskostnaden inngår i resultatregnskapet under lønn og andre personalkostnader. Ved beregning er det lagt til grunn følgende forutsetninger:

	31.12.2015	31.12.2014
Årlig avkastning	3,30 %	3,20 %
Diskonteringsrente	2,70 %	2,30 %
Lønnsregulering	2,50 %	2,75 %
Årlig vekst i grunnbeløp	2,25 %	2,50 %
Forventet pensjonsregulering	1,48 %	1,73 %

	31.12.2015	31.12.2014	Endring
	Sikret	Sikret	
Brutto påløpt pensjonsforpliktelse	23 040 458	23 723 575	-683 117
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-16 693 062	-14 846 805	-1 846 257
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-4 779 691	-8 371 813	3 592 122
Balanseført netto pensjonsforpliktelse	1 567 706	504 957	1 062 749
Herav balanseført arbeidsgiveravgift	193 731	62 400	131 330

Årets pensjonskostnad fremkommer slik:

Innbetalt til KLP	1 271 931
Ansattes trekk	-178 480
Endring pensjonsforpliktelse	1 062 749
Sum	2 156 200

Egenkapitalinnskudd i KLP er oppført som finansiell eiendel i balansen med kr 230 958.
Årets innskudd utgjør kr 35 568.

HAELAND OG RINGERIKE AVFALLSSELSKAP AS

KONTANTSTRØMANALYSE

2015

2014

Likvider tilført/brukt på virksomheten:

+/-	Tilført fra årets aktivitet 1)	10 215 087	10 435 852
+/-	Endring i lager, debitorer og kreditorer	144 552	-5 154 266
	Endring i andre tidsavgrensningsposter	2 673 220	2 188 960

=	Netto likviditetsendring fra virksomheten (A)	13 032 859	7 470 546
----------	--	-------------------	------------------

Likvider tilført/brukt på investeringer

-	Investering i anleggsmidler	-4 709 556	-28 925 376
+	Salg av varige driftsmidler	0	0

=	Netto likviditetsendring fra investeringer (B)	-4 709 556	-28 925 376
----------	---	-------------------	--------------------

Likvider tilført/brukt på finansiering

+	Opptak av ny gjeld	20 000 000	20 914 703
-	Nedbetaling av gjeld	-20 140 004	-9 178 888

=	Netto likviditetsendring fra finansieringer (C)	-140 004	11 735 815
----------	--	-----------------	-------------------

A+B+C	Netto endring i likvider gjennom året	8 183 299	-9 719 015
	Likviditetsbeholdning 01.01.	25 516 414	35 235 429

=	Likviditetsbeholdning 31.12.	33 699 713	25 516 414
----------	-------------------------------------	-------------------	-------------------

1) Dette tallet fremkommer slik:

	Resultat før skatt	-668 947	2 504 959
-	Gevinst/+ tap v/driftsmidler	0	0
+	Ordinære avskrivninger	10 884 034	10 106 888
+	Nedskrivning driftsmidler	0	0
-	Betalte skatter	0	-2 175 995
=	Tilført fra årets aktivitet	10 215 087	10 435 852

Til generalforsamlingen i Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS, som viser et underskudd på kr 759 695. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS per 31. desember 2015, og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold*Konklusjon om årsberetningen*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av tap er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon", mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Gjøvik, 15. mars 2016
BDO AS

Olav Velure
Statsautorisert revisor

HADELAND OG RINGERIKE AVFALLSSELSKAP AS OPPSUMMERING 2015

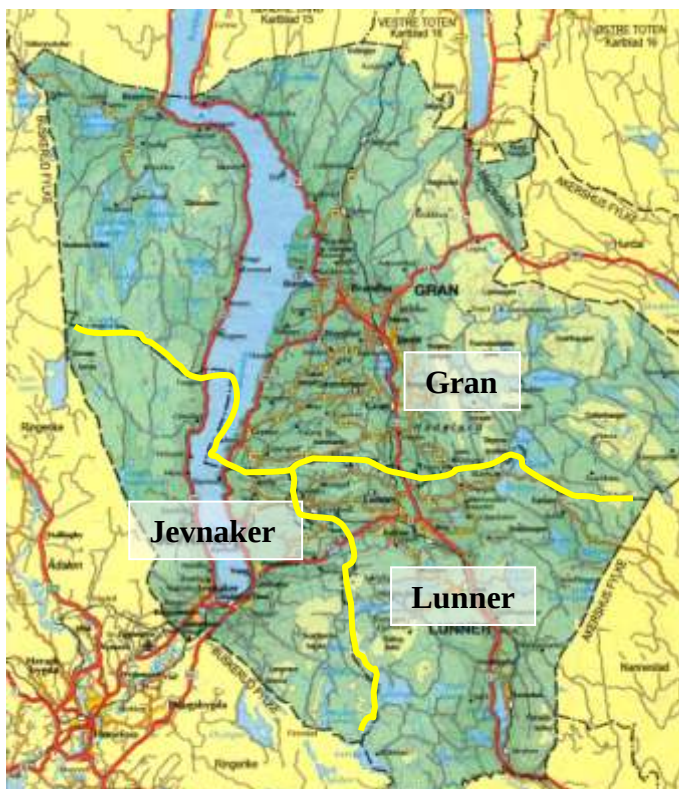
1 Generalforsamling og styre for HRA AS:

Generalforsamling. Ordførere i eierkommunene.

Navn:	Kommune:	Tidsrom:
Knut Lehre	Gran	01.01 – 15.10
Willy Westhagen	Gran	15.10 – 31.12
Harald Tyrdal	Lunner	01.01 – 31.12
Hilde Brørby Fivelsdal	Jevnaker	01.01 – 22.10
Lars Magnussen	Jevnaker	22.10 – 31.12
Kjell B. Hansen	Ringerike	01.01 – 31.12
Per Berger	Hole	01.01 – 31.12

Styret

Ole Petter Løbben	Ringerike	Styreleder	01.01 – 31.12
Signe von Streng	Jevnaker	Nestleder	01.01 – 31.12
Tore Solheim	Hole	Styremedlem	01.01 – 31.12
Leif Kristian Alm	Gran	Styremedlem	01.01 – 31.12
Bjørn Haugen Morstad	Lunner	Styremedlem	01.01 – 31.12
Gunn Johannessen	Ansatt rep.	Styremedlem	01.01 – 29.04
Joar Aalmo	Ansatt rep.	Styremedlem	29.04 – 31.12

HRA's avfallsregion

Våre eierkommuner i
Oppland:

Gran, Jevnaker og Lunner

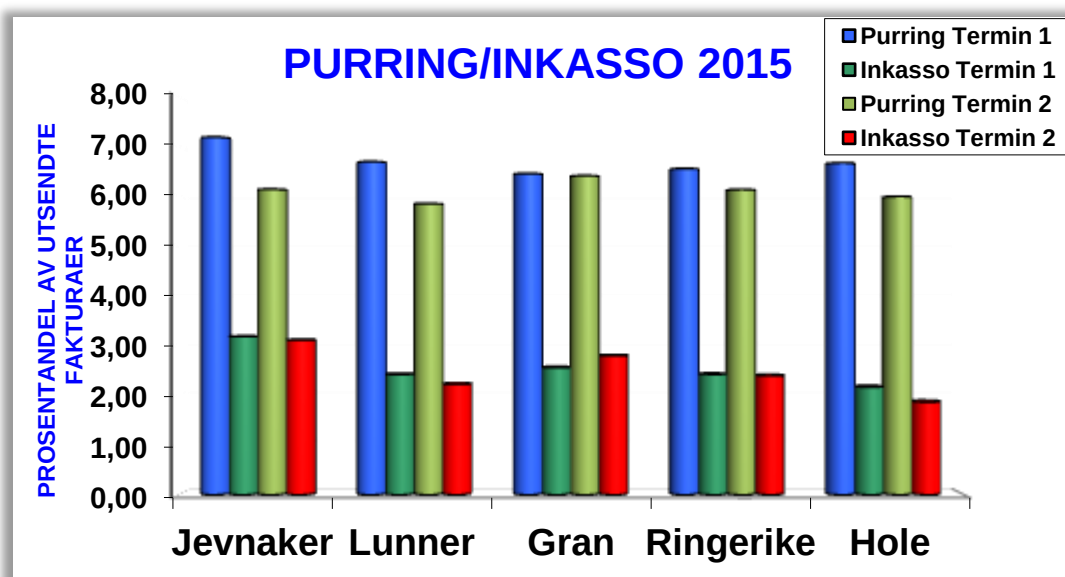
Våre eierkommuner
i Buskerud:

Hole og
Ringerike

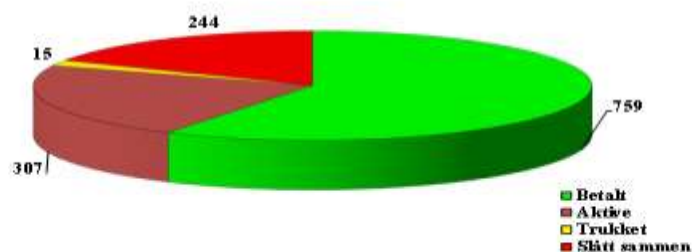

2 Administrasjon, kontor, eiendom

HRA fakturerer selv alle sine abonnenter. Fakturering skjer med to terminer pr. år, og utgjør ca. 52.000 fakturaer pr. år. Det er inngått avtale med Argus Kreditt på Hønefoss, som overtar innkreving av manglende innbetalinger, etter at første purring er sendt fra HRA. Det er viktig at vi har gode rutiner omkring innkreving av gebyr, og at abonnentene får en korrekt oppfølging ved manglende betaling.

HRA AS – 1325 stk. inkassosaker i 2015

Vi tilbyr AvtaleGiro, eFaktura og EHF Faktura til våre abonnenter.

Miljøfyrtårn

En av HRAs medarbeidere er godkjent som sertifisør av bedrifter som vil bli Miljøfyrtårnbedrift. Vi har avtaler med våre eierkommuner om at de kan bruke HRA til slike oppdrag. I alt 11 bedrifter/institusjoner er sertifisert av HRA i 2015.

Utleie lokaler/tomt.

- Norsk Gjenvinning AS leier kontor, spiserom og areal til sortering av næringsavfall.
- RenoNorden AS leier kontorer, spiserom og dusj/garderobe.

Informasjon

HRA er etablert på nettstedet www.hra.no.

Her kan abonnentene finne informasjon om HRA, sortering, ruteopplysninger mm.

3 Skoleprosjekt

Det er viktig å få kontakt med skoler og barn vedrørende informasjon omkring avfall, gjenvinning og miljø.

På landsbasis har stiftelsen LOOP tilbudt et skoleprosjekt tilpasset forskjellige klassetrinn.

HRA har satt av ressurser til dette arbeidet, og vi har sendt innbydelse til alle 4. klasser i regionen. HRA dekker kostnader til busstransport til alle elevene, noe som fører til god deltagelse. I 2015 har vi hatt 645 elever på besøk.

Tilbudet vårt består av utsendelse av arbeidshefter til klassene og et besøk på Trollmyra med omvisning, informasjon, boller og juice.

Skal opplegget gi resultater, kreves det forberedelser både fra skolene og HRA.

Opplegget tar mye tid, men vi mener investeringen er fornuftig på kort og lang sikt.

Vi har fått gode tilbakemeldinger fra skolene.

Oversikt over besøk:

År	Skoler	Klasser	Elever	Lærere
2004	18	27	514	42
2005	16	23	423	41
2006	21	32	567	48
2007	14	16	307	31
2008	22	29	518	49
2009	22	29	538	50
2010	25	36	675	64
2011	27	38	638	75
2012	25	39	693	63
2013	23	41	635	60
2014	25	33	694	57
2015	25	36	645	62
Sum	263	379	6847	642

4 Kontakt utad

Foredrag/informasjon

Det dukker stadig opp ønsker om foredrag, ofte kombinert med befaring på Trollmyra. HRA deltok blant annet i juryen ved ”Gründercamp – Grønt og Genialt!” arrangert av Ungt Entreprenørskap Oppland.

HRA har hatt et godt samarbeid med media og har versert i diverse artikler av informativ karakter i løpet av 2015.

Messedeltakelse

Også i 2015 deltok HRA med egen stand på Ringeriksdagen i Hønefoss. Som vanlig ble dette et hyggelig og informativt møte med mange av våre abonnenter

HRA's representanter på Ringeriksdagen 2015

5 Diverse anlegg

Deponiet

Forbudet mot deponering av avfall som inneholder organisk avfall trådte i kraft 01. juli 2009. Etter denne dato er alt utsortert restavfall fra husholdningene og næringslivet levert til energigjenvinning.

Et mindre deponi tar imot inerte masser.

Renseanlegg for sigevann fra deponiet

Eget renseanlegg tar hånd om sigevannet fra deponiet. Biologisk anlegg med infiltrasjon i umettet sandsoner over grunnvannet. Masser i infiltrasjonsbassenget skiftes hvert år. Behandler også overskuddsvann fra biogassanlegget.

Biogassanlegg

For å bedre luktforholdene i forbindelse med behandling av våtorganisk avfall, samt ønsket om å utnytte energien i denne fraksjonen optimalt, ble det bygget et biogassanlegg for våtorganisk avfall i 2005.

Den beste utnyttelsen av matavfallet, både økonomisk og miljømessig, er produksjon av biogass til drivstoff. HRA har konsesjon til å ta imot inntil 20.000 tonn matavfall pr. år. Oppgradering av biogassanlegget for produksjon av drivstoff var ferdig i 2014. HRA leverer miljøvennlig og klimanøytralt drivstoff til egne renovasjonsbiler foruten busser og renovasjonsbiler i Oslo-området.

Utvidelsen ble gjennomført i 2014 og kortreist drivstoff har blitt produsert på HRA fra juni 2014.

Deponigassanlegg

Vi pumper ut gass fra 30 brønner i deponiet. Denne gassen inneholder ca. 48 % metan. All gass fra deponiet blir brukt til oppvarming av rånetankene og til husoppvarming. Gass fra matavfall blir til drivstoff.

Overskudd fra biogassanlegget, biorest (råtnerest), er godkjent av Mattilsynet som gjødsel, og kontrakt er signert med en av de største gårdbrukerne i Hole. Det er i 2015 bygget en lagertank for biorest på 4.000 m³ ved Steinsletta som vil kunne forsyne landbruket i området med næringsrik gjødsel.

Produksjon av flis til brensel

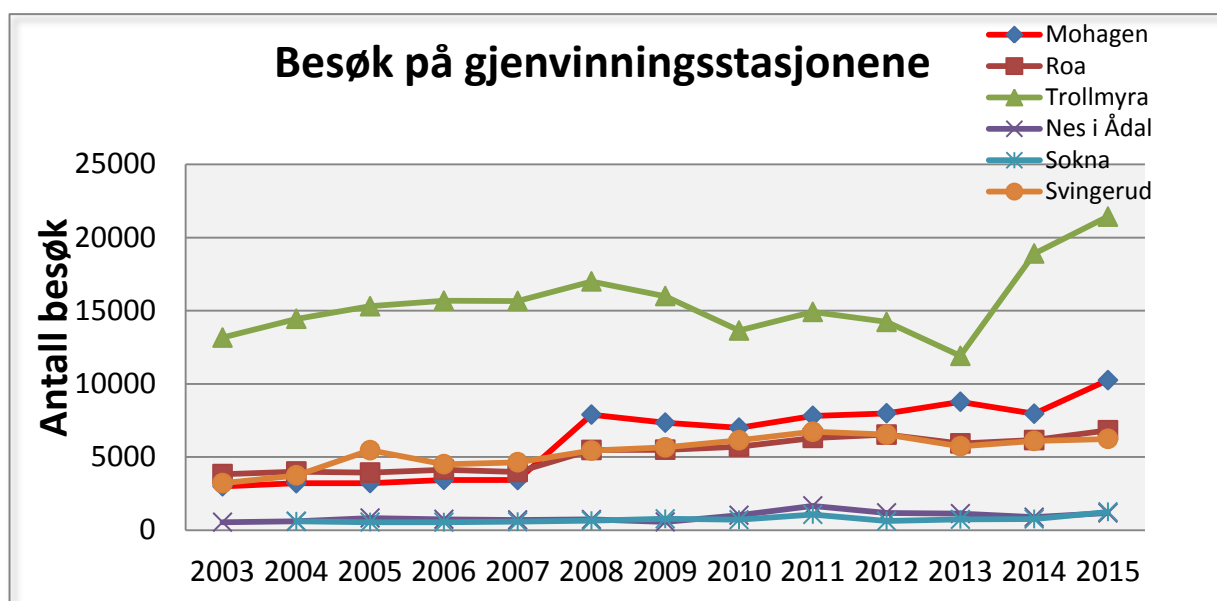
Behandling av trevirke/rivningsvirke ble i 2015 utført av Norsk Energigjenvinning AS.

6 Gjenvinningsstasjoner

Følgende gjenvinningsstasjoner er i drift:

Navn:	Sted:	Kommune:	Oppstartet:
Mohagen gjenv.st. NY	Jaren	Gran	Sep 2015
Lunner gjenv.st.	Roa	Lunner	Jun 1994
Trollmyra gjenv.st.	Bergermoen	Jevnaker	Des 1994
Hole gjenv.st.	Svingerud	Hole	Mai 1995
Nes gjenv.st.	Nes i Ådal	Ringerike	Nov 2000
Sokna gjenv.st.	Sokna	Ringerike	Des 2003

Stasjonene rustes opp etter hvert for å imøtekomme stadig skjerpede krav fra sentrale myndigheter med tanke på kildesortering og materialgjenvinning, samt gjøre det enkelt og greit for brukerne og operatørene. Alle stasjonene har portable elektroniske betalingsterminaler. Systemet gir god oversikt, mulighet for kortbetaling og produserer regnskapstall rett inn i vårt økonomisystem. Alle stasjonene benytter nettbrett for bedre kommunikasjon med hovedkontoret på Trollmyra.

Totalt antall besøk i 2015 var 47.179.

Mottakere av sorterte fraksjoner i 2015

Type:	Mottaker:	Sted:
Papir/drikkekartonger	Norsk Gjenvinning	Oslo
Glass/småmetaller	SYKLUS	Fredrikstad
Klær	UFF	Oslo
Metaller	Hellik Teigen	Hokksund
Trevirke	NEG	Kristiansand
Farlig avfall	Renor	Aurskog
Blybatterier	Vestfold Metall	Tønsberg
Elektrisk/elektronisk avfall	ERP Norway	Oslo
Næringselektro	Renas	Oslo
Plastfolie	HIAS	Hamar
Papp	Norsk Gjenvinning	Tønsberg
Plastemballasje	Grønt Punkt Norge	Oslo
Restavfall til energi	Norsk Gjenvinning	Oslo
Næringsavfall	Norsk Gjenvinning	Jevnaker
Våtorganisk avfall	HRA	Jevnaker
Hageavfall	HRA	Jevnaker
Gips	Gips Recycling Norway	Gjøvik

7 Kildesorteringssystem

Regionen har ca. 27.637 abonnement inne på systemet med kildesortering.

Alle abonnenter skal sortere sitt avfall i fire avfallstyper:

- Våtorganisk avfall, papir/drikkekartonger, plastemballasje og restavfall.

Basert på analyser er det foretatt en beregning som gir følgende hovedresultat:

61 % av matavfall blir riktig sortert

83 % av papiravfall blir riktig sortert

43 % av plastemballasje blir riktig sortert

45 % av glass- og metallemballasje blir riktig sortert

Analysene viser at det er et potensiale for å øke effektiviteten av dagens kildesorteringsløsninger, spesielt for matavfall hvor 39 % havner i restavfallet.

Det er lavt innslag av feilsorteringer i kildesortert matavfall. Det er også potensiale for å øke gjenvinningsgraden for papir, plast-, glass- og metallemballasje.

Det ble funnet store mengder farlig avfall i en av prøvene. Dette indikerer at HRA fortsatt har utfordringer med feilsortering av farlig avfall i enkelte områder. Dette er noe det fokuseres på i den nye strategiplanen som skal vedtas i 2016

Typisk plastemballasje fra husholdningene

8 Produksjon av kompost og jord.

Vi produserer jordblandinger basert på både matavfallskompost og hageavfalls-kompost. Vi har stått for produksjonen i egen regi, men merkevaren lages på lisens fra Høst AS.

Opplasting av ferdig jord på Trollmyra.

9 Behandling av kloakkslam

Hadeland og Ringerike-regionen ble samlet til et slamrike i 2001.

HRA AS har avtale med Gran, Lunner, Jevnaker og Hole om transport og behandling av kloakkslam fra renseanleggene. I tillegg har vi ansvar for behandling av septikslam fra de samme kommunene. All behandling skjer på Monserud RA i Ringerike.

Ringerike kommune og HRA har sammen en avtale med Høst AS om sluttbruk av godkjent slam. Det ble i 2015 levert 22.973 tonn fortykket slam, og 1054 tonn septikslam til Monserud.

Avfallsmengder i tonn pr. år. Alle mengder i tonn.

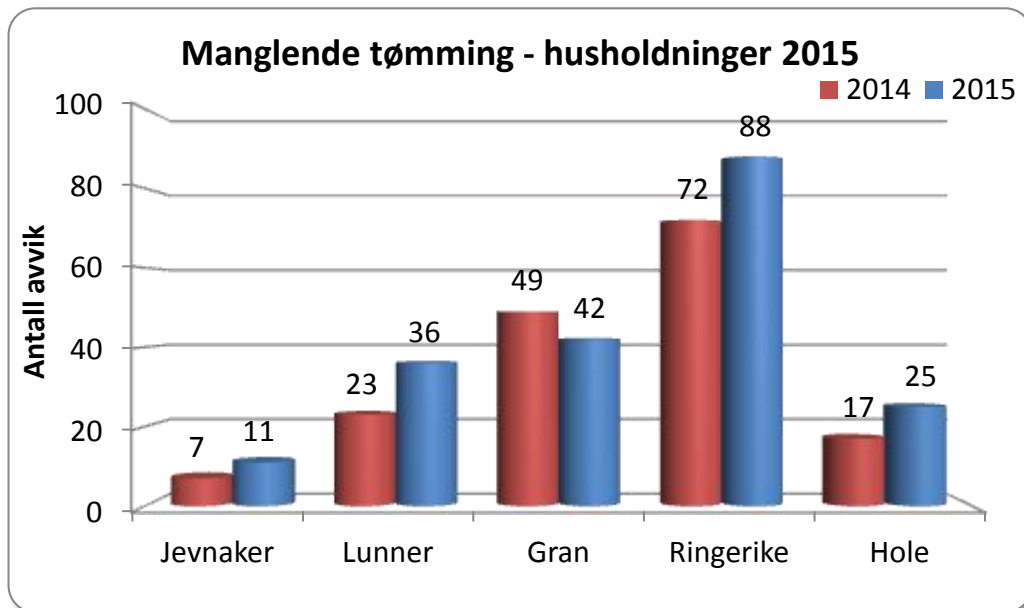
Type avfall	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Restavfall, grønn dunk	8522	8413	8638	8714	8882	8595	8494
Restavfall, levert gj.v.st.	4010	4600	3764	3948	4184	4034	4107
Matavfall, brun dunk	4669	4841	4520	3966	3964	4062	4180
Matavfall fra andre	10255	6135	2250	1703	3419	3312	3321
Papir	3205	3695	3952	3996	4199	3900	4242
Brunt papir (papp)	2003	2699	2554	2690	2356	2421	2217
Restav. fra HRA til sortering	742	657	531	564	1019	1972	3844
Slam fra sandfang	894	1581	503	743	1165	866	318
Glass + metallemballasje	711	578	615	611	623	623	574
Metaller fra HRA	1989	1958	1760	1603	1737	1825	1515
EE-avfall HRA	442	736	754	661	666	845	1107
Næringsselektro HRA	706	483	222	232	196	156	103
Asbest	72	51	78	36	65	68	60
Trevirke/rivningsvirke	5558	5670	6095	5752	5484	5419	3034
Farlig avfall	272	156	163	167	137	115	134
Store batterier	107	43	71	78	87	82	92
Gips fra HRA	284	310	263	198	110	7	
Hageavfall	2555	4213	4582	3745	3507	2367	5733
Plastfolie	230	353	475	456	470	443	402
Klær	8	8	45	54	64	74	54
Impregnert trevirke, levert	805	644	847	1146	638	716	3015
Plastemballasje hushold.	673	581	575	522	542	468	493
Restavfall til deponi	3545	1294	1588	611	746	593	
Restavfall Norsk Gjenvinning	6116	7522	8825	7143	6400	4144	
Metaller Norsk Gjenvinning	0	0	442	221	278	467	
EE-avfall Norsk Gjenvinning	0	0	13	11	10	14	
Trevirke Norsk Gjenvinning	1524	1675	1931	348	1611	902	
Gips Norsk Gjenvinning	0	0	246	163	66	92	
Sum avfall Trollmyra	59630	58896	56302	50082	52625	48 582	47 039
Sum eks. Norsk Gjenv.	51990	51713	46858	44208	46271	44973	
Salg jordblanding	903	3732	2107	2496	2214	2 239	2 178
Salg hagekompost	711	1213	299	424	110		
Rejekt biogassanlegg	3143	1651	1634	1154	1292	666	

10 Innsamling/transport

All innsamling/transport av avfall fra private husstander ble utført av RenoNorden AS.

Antall klager er nå nede på et lavt nivå, i underkant av 0,2 promille i forhold til antall tømminger.

År	Antall klager	År	Antall klager	År	Antall klager
2002	529	2007	565	2012	282
2003	462	2008	586	2013	776
2004	705	2009	512	2014	168
2005	490	2010	475	2015	202
2006	528	2011	233		

11 Arbeidsmiljø.

Behandling av avfall er en krevende jobb både ved henting/transport og på behandlingsanlegget. HRA er medlem i Stamina Helse i Hønefoss, og det gjennomføres årlige helsekontroller i henhold til virksomhetsplanen.

Vi har hjertestarter på anlegget, og de ansatte kurses i bruk av hjertestarteren og i generell førstehjelp.

Alle ansatte får hvert år tilbud om influensavaksine. Ellers gis tilbud om vaksiner mot stivkrampe, hepatitt A og hepatitt B.

Det gjennomføres også sosiale samlinger. I år kan nevnes JailhouseRock og julebord.

I tillegg har HRA i 2015 for første gang stilt lag til Ringeriksmaraton.

Spreke HRA-ansatte

12 Måloppnåelse:

Alle husholdninger i vår region kildesorterer husholdningsavfallet, og det er obligatorisk hytterrenovasjon i alle områder.

Sorteringsgrad

HRA har foreløpig ikke noen gode standard nøkkeltall for utsorteringsgrad som gir sammenligning mellom kommuner og selskaper. HRA vil i 2016 delta i et "benchmarking"-prosjekt i regi av Avfall Norge som ventelig vil gi oss sammenlignbare nøkkeltall.

Tall fra HRA:

- Matavfall, papir og plast utgjør 52 % av samlet avfall hentet hos abonnentene.
- Utnyttelsesgraden av avfallsmengden ligger på rundt 98 %. Dette omfatter total avfallsmengde som går gjennom vårt system.

13 Oppgaver i 2016

Vi tar med noen hovedoppgaver for 2016.

- implementering av strategiplan 2016-2021 i organisasjonen
- videreutvikle driften av gjenvinningsstasjonene
- skoleprosjektet for regionens 4. klasser
- bruk av biorest som gjødsel i landbruket
- fortsette prosjektet med GPS-baserte henteruter
- arrondering på Trollmyra
- drift av sorteringsplata for Norsk Gjenvinning på Trollmyra
- forbedring av prosesslinjen for biogassproduksjon

Jevnaker, 15.03.2016

Kjell Olav Kolrud
daglig leder